

Funded by
the European Union

EU⁴Environment

Armenia, Azerbaijan, Belarus, Georgia, Republic of Moldova, Ukraine

Spre o transformare verde a Republicii Moldova: analiza situației din 2021

Lansarea raportului și a platformei web privind indicatorii
creșterii verzi

Action implemented by:

THE WORLD BANK
IBRD • IDA | WORLD BANK GROUP

Funded by
the European Union

EU4Environment

Armenia, Azerbaijan, Belarus, Georgia, Republic of Moldova, Ukraine

Structura raportului

Capitolul 1.

Metodologia și indicatorii OCDE privind creșterea verde

Capitolul 2.

Contextul socioeconomic și caracteristicile creșterii

Capitolul 3.

Productivitatea resurselor și de mediu a economiei

Capitolul 4.

Baza resurselor naturale

Capitolul 5.

Dimensiunea de mediu a calității vieții

Capitolul 6.

Oportunități economice și răspunsuri politice

Funded by
the European Union

EU⁴Environment

Armenia, Azerbaijan, Belarus, Georgia, Republic of Moldova, Ukraine

Productivitatea resurselor și de mediu a economiei

Action implemented by:

THE WORLD BANK
IBRD • IDA | WORLD BANK GROUP

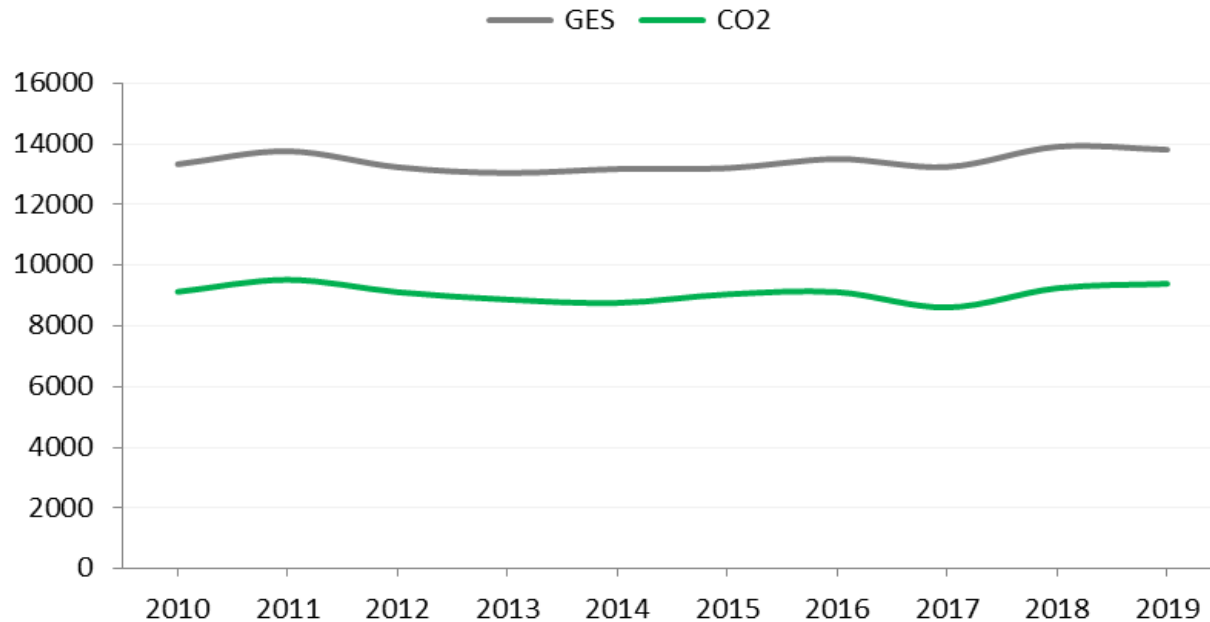

Funded by
the European Union

EU4Environment

Armenia, Azerbaijan, Belarus, Georgia, Republic of Moldova, Ukraine

Emisiile de gaze cu efect de seră

- Emisiile GES au avut o dinamică constantă
- Principalul emițător de GES este sectorul energetic, ponderea căruia a scăzut de la 70% la 67,5% în perioada 2010-2019
- Ponderea emisiilor determinate de procesele industriale și utilizarea produselor a crescut de la 4,2 la 7,2%.

Action implemented by:

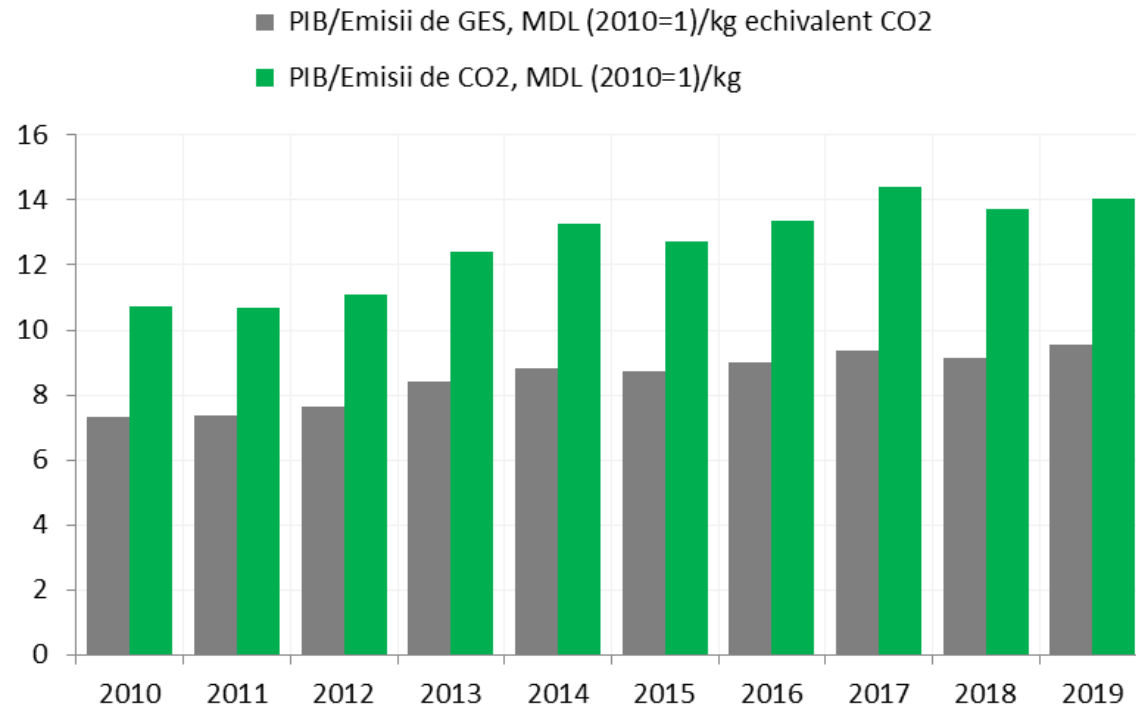

THE WORLD BANK
IBRD • IDA | WORLD BANK GROUP

Funded by
the European Union

Productivitatea CO₂

- În condițiile în care evoluția CO₂ a fost constantă, iar PIB-ul a crescut s-a atestat o ușoară majorare a productivității CO₂.
- S-a produs decuplarea creșterii economice de emisiile de CO₂
- Productivitatea a crescut mai lent decât în UE, iar Moldova ocupă una din cele mai joase poziții din regiune.

Action implemented by:

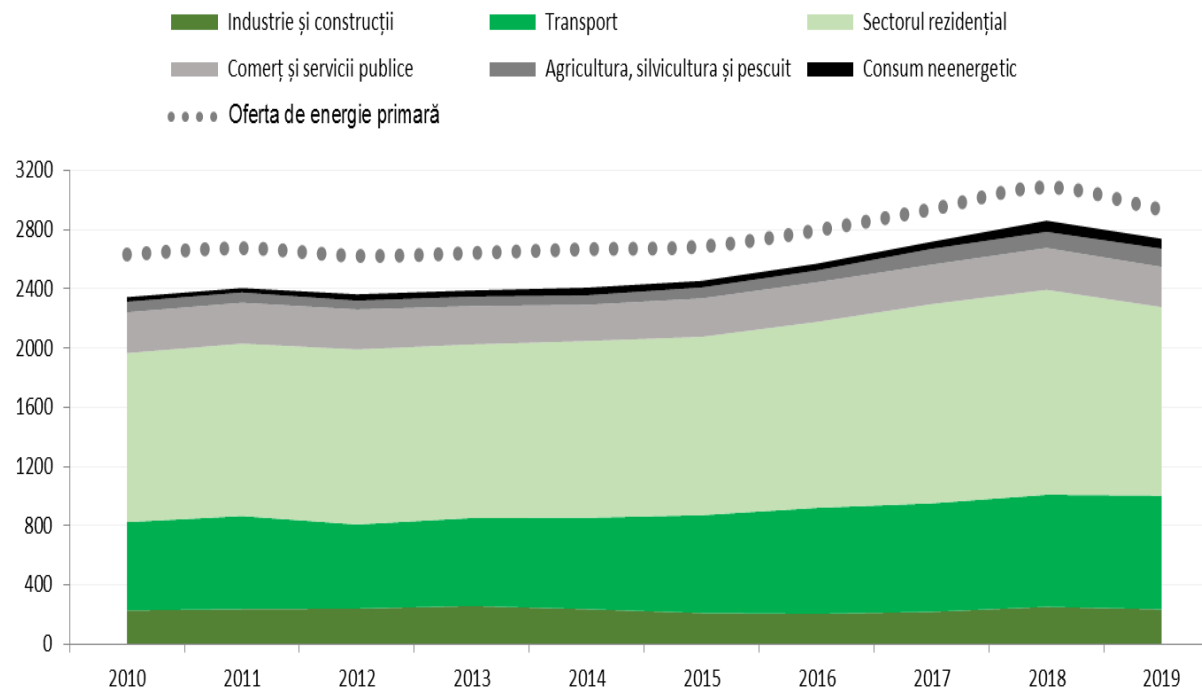

Funded by
the European Union

EU4Environment

Armenia, Azerbaijan, Belarus, Georgia, Republic of Moldova, Ukraine

Consumul final de energie

- Oferta de energie primară și consumul final de energie au crescut
- Majorarea ofertei de energie a fost mai mică decât ascensiunea PIB-ului. În consecință s-a produs o creștere a productivității energetice
- Această avansare nu a permis Republicii Moldova să-și îmbunătățească poziția comparativ cu alte state din Europa

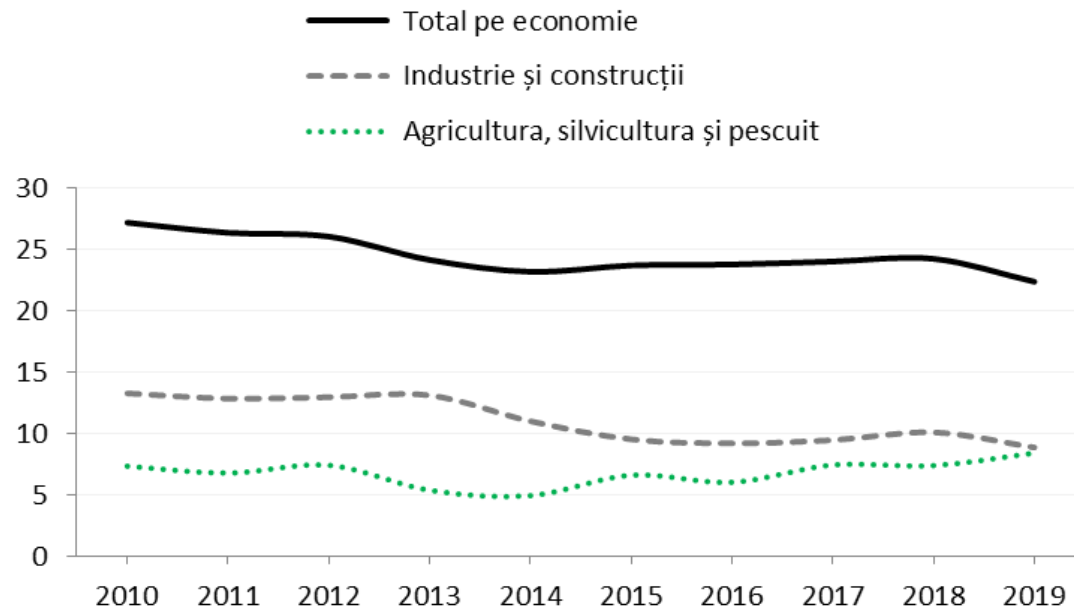
Action implemented by:

Funded by
the European Union

Intensitatea energetică

- Reducerea intensității sau majorarea productivității energetice indică asupra faptului că creșterea economică e însoțită de o utilizare mai economicoasă a resurselor energetice.
- În același timp, în agricultură s-a înregistrat o creștere a intensității energetice.

Action implemented by:

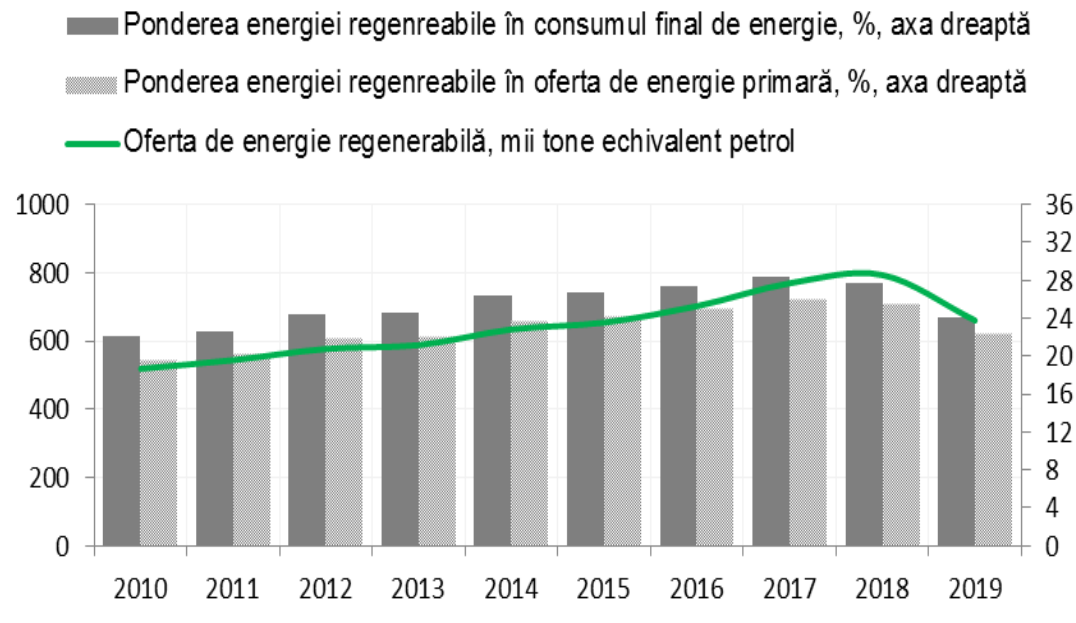

Funded by
the European Union

EU4Environment

Armenia, Azerbaijan, Belarus, Georgia, Republic of Moldova, Ukraine

Ponderea energiei regenerabile în consumul final de energie

- Oferta de energie regenerabilă s-a majorat, deși în 2019 s-a atestat o anumită reducere.
- S-a majorat și ponderea energiei regenerabile în oferta de energie primară și în consumul final de energie
- Biocombustibili și deșeurile reprezintă 98-99% din oferta primară de energie regenerabilă (80% - lemnele de foc).

Action implemented by:

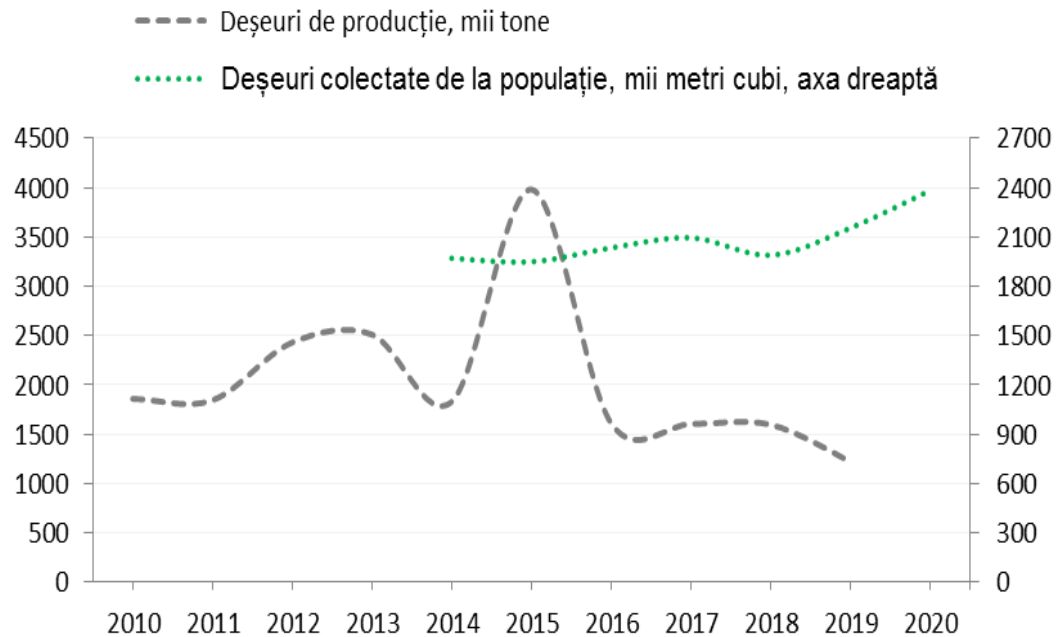

Funded by
the European Union

EU4Environment
Armenia, Azerbaijan, Belarus, Georgia, Republic of Moldova, Ukraine

Generarea deșeurilor

- Deșeurile de producție au atestat, mai degrabă, o reducere, în special, după 2015. În același timp, volumul deșeurilor generate de populație este în creștere.
- Deșeurile colectate de la populație au crescut mai rapid comparativ cu consumul gospodăriilor.
- Actualul model de consum al populației continuă să favorizeze formarea accelerată a deșeurilor.

Action implemented by:

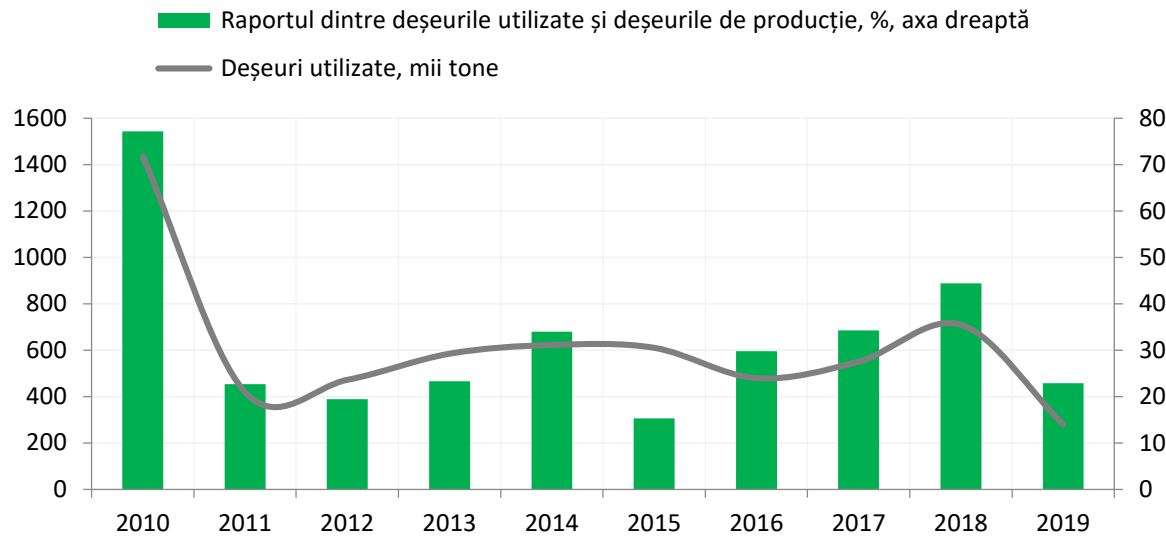

Funded by
the European Union

EU4Environment

Armenia, Azerbaijan, Belarus, Georgia, Republic of Moldova, Ukraine

Reciclarea deșeurilor

- Lipsa unor progrese vizibile privind reciclarea deșeurilor.
- O rată mai înaltă a reciclării este în cazul deșeurilor din sticlă. În cazul deșeurilor de plastic sau hârtie – ponderile sunt infime.

Action implemented by:

IBRD • IDA | WORLD BANK GROUP

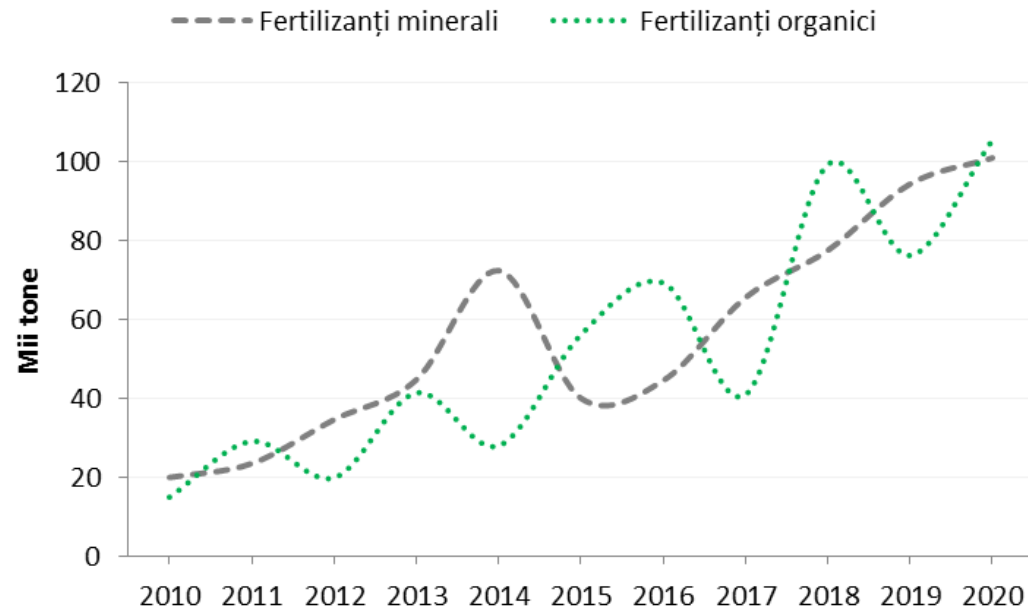

Funded by
the European Union

EU4Environment

Armenia, Azerbaijan, Belarus, Georgia, Republic of Moldova, Ukraine

Utilizarea fertilizanților

- Se atestă creșterea utilizării atât a fertilizanților minerali, cât și a celor organici.
- Cea mai mare parte a fertilizanților minerali o constituie azotații.
- Totuși, extinderea utilizării fertilizanților minerali nu a fost însoțită de o creștere rapidă a producției vegetale.

Action implemented by:

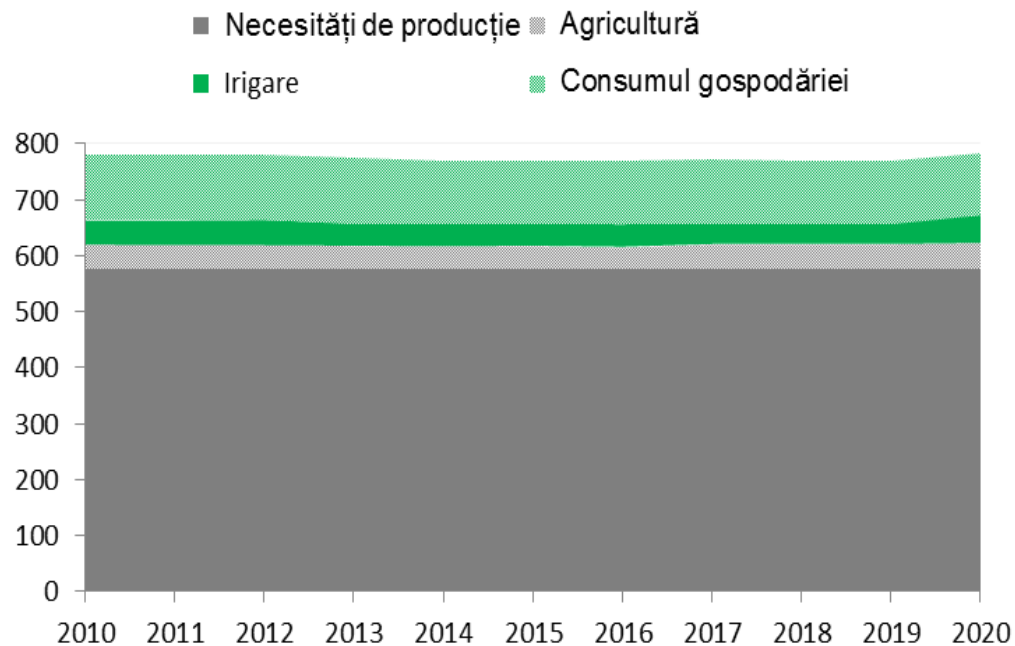

IBRD • IDA | WORLD BANK GROUP

Funded by
the European Union

Utilizarea apei

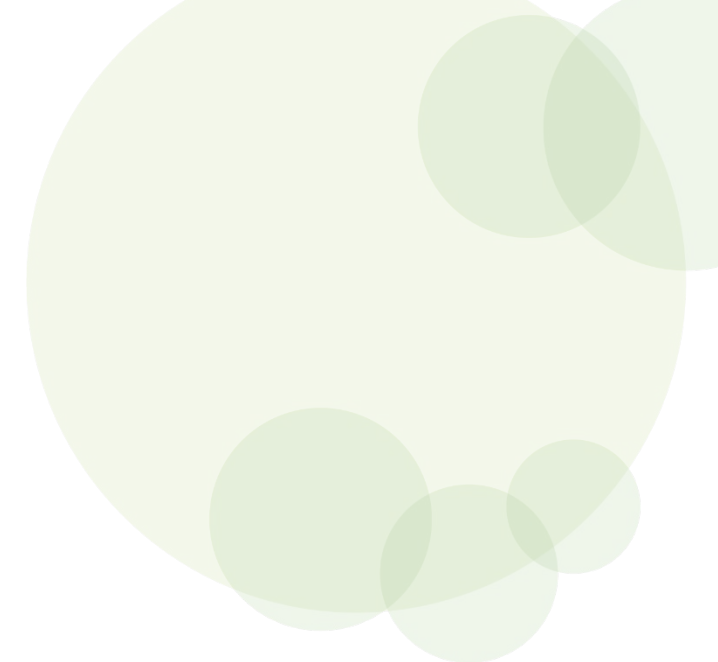
- Consumul de apă a fost constant, iar PIB-ul a crescut. În consecință s-a produs o majorare a productivității apei.
- Totuși, această avansare nu a permis Republicii Moldova să-și îmbunătățească poziția comparativ cu alte state din Europa.

Action implemented by:

Funded by
the European Union

EU⁴Environment
Armenia, Azerbaijan, Belarus, Georgia, Republic of Moldova, Ukraine

Baza resurselor naturale

Action implemented by:

THE WORLD BANK
IBRD • IDA | WORLD BANK GROUP

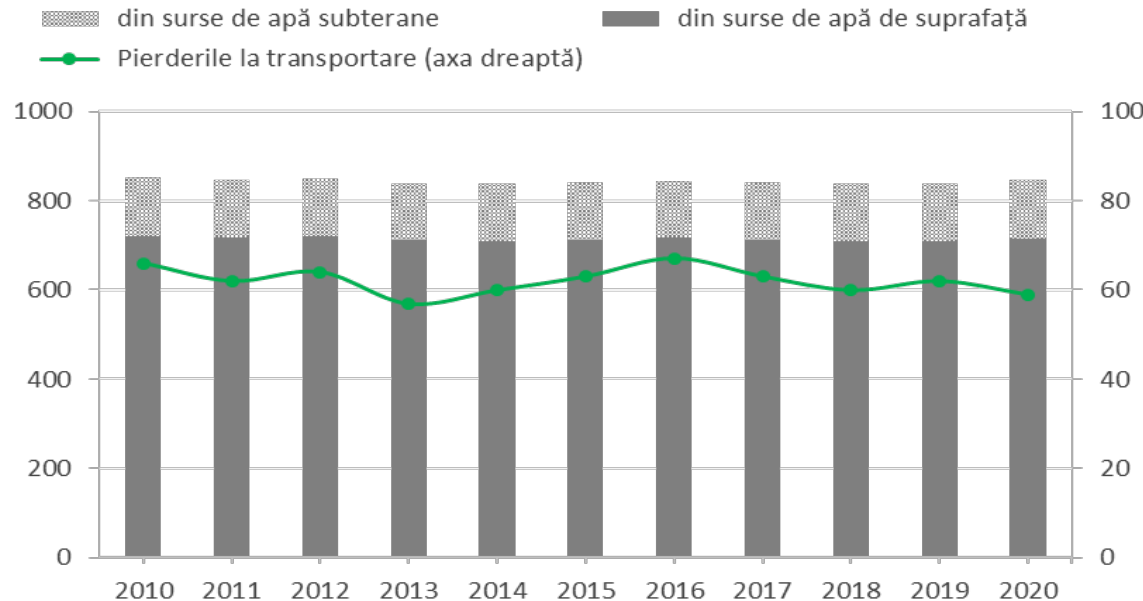

Funded by
the European Union

EU4Environment

Armenia, Azerbaijan, Belarus, Georgia, Republic of Moldova, Ukraine

Resursele de apă (i)

- În pofida unor resurse limitate de apă, volumul apei captate este destul de mare, de circa ½ din resursele regenerabile de apă.
- Una dintre cauzele valorilor mari pentru apa captată se referă la pierderile, relativ mari în timpul transportării.
- Pe termen lung se atestă o reducere a volumului de apă captată, principalul factor ce determină această evoluție fiind scăderea numărului populației.

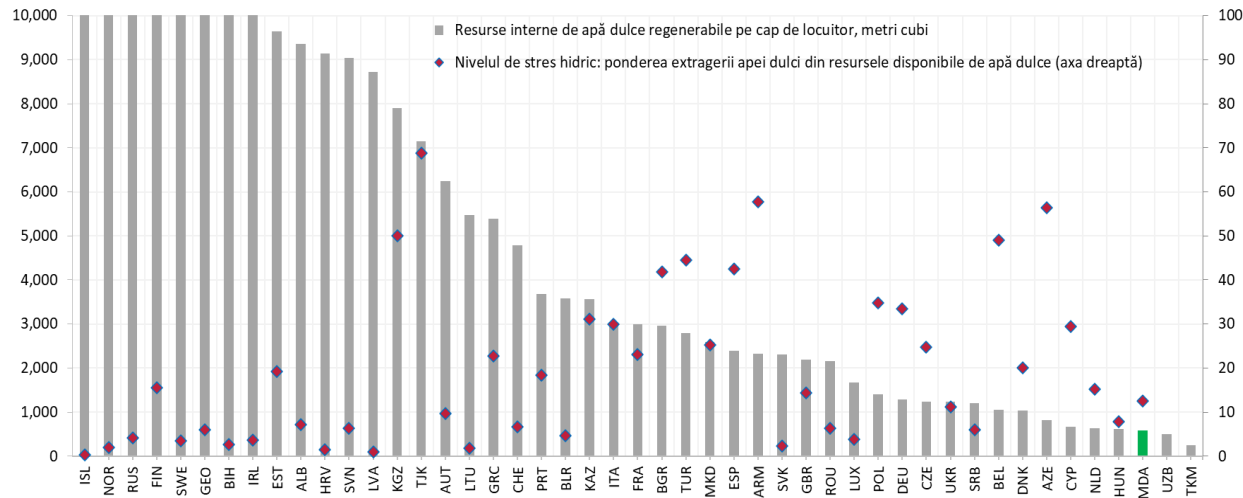
Action implemented by:

Funded by
the European Union

Resursele de apă (ii)

- Republica Moldova ocupă printre ultimele poziții dintre statele europene privind raportul dintre resursele interne regenerabile de apă **per cap de locuitor**.
- Nivelul de stres hidric mai înalt față de statele vecine.
- Cauze: consum irațional, atât din partea populației, a agenților economici (ex: sisteme improvizate de irigare), cât și a pierderilor mari în timpul transportării.

Action implemented by:

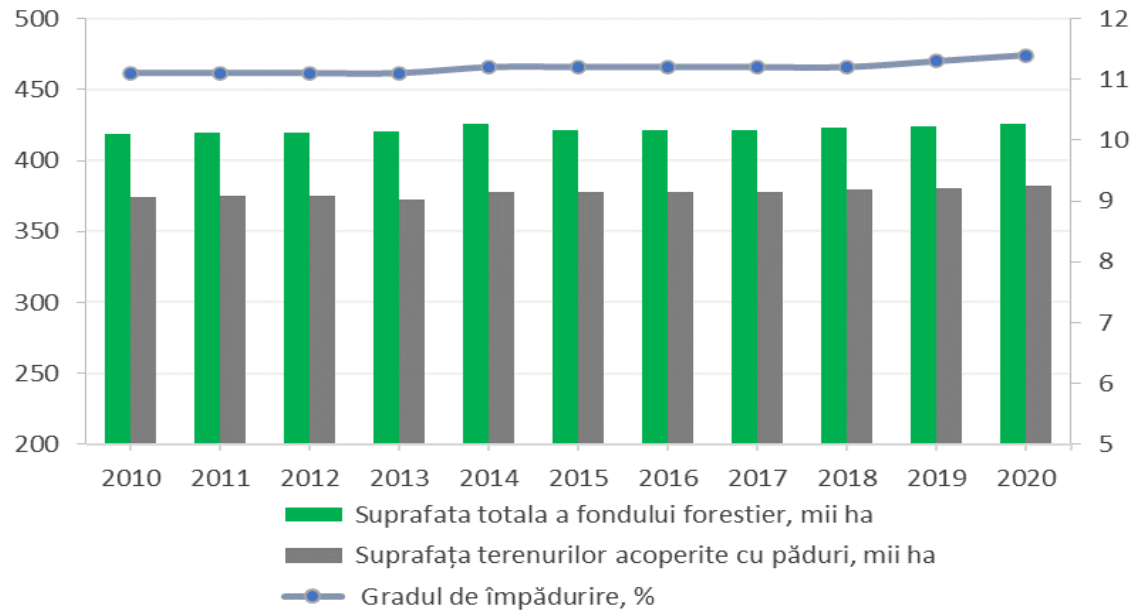

Funded by
the European Union

EU4Environment

Armenia, Azerbaijan, Belarus, Georgia, Republic of Moldova, Ukraine

Resursele forestiere

- Republica Moldova rămâne o țară cu un grad de împădurire redus, suprafața terenurilor acoperite cu păduri fiind într-o creștere nesemnificativă în ultimii ani.
- În ceea ce privește rezervele de masă lemnoasă, în ultimii ani se atestă o încetinire a ritmului de creștere.
- Aria forestieră unde s-au realizat tăieri de produse principale a fost mai mare decât suprafețele de păduri supuse lucrărilor de regenerare.

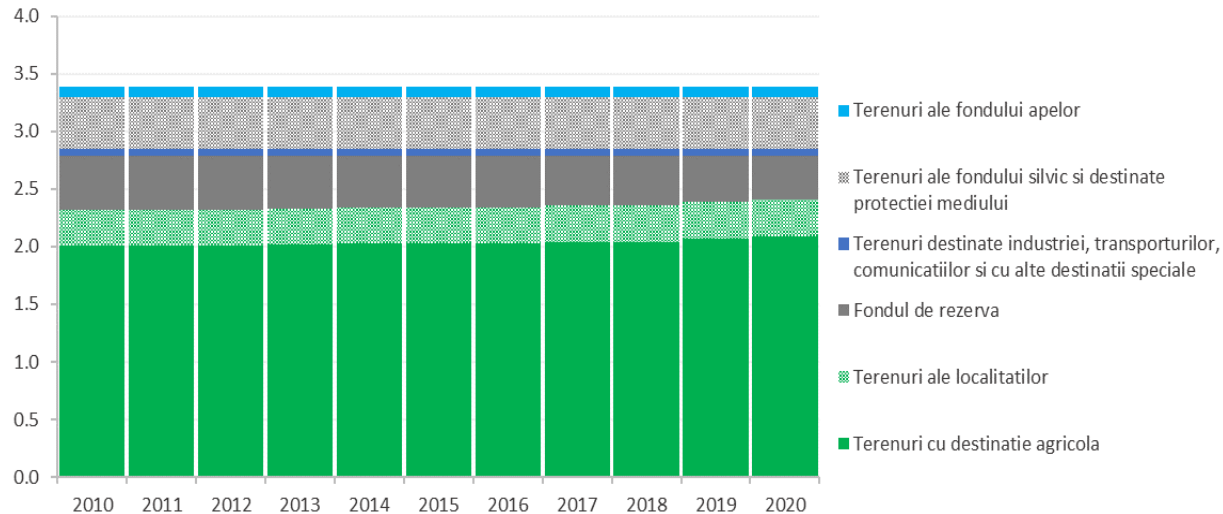
Action implemented by:

Funded by
the European Union

Resursele funciare

- Fondul funciar al țării este predominat de terenurile cu destinație agricolă. Cota acestora rămâne a fi una din cele mai mari din lume.
- Un lucru îmbucurător în ultimii ani ține de micșorarea suprafețelor agricole neprelucrate.
- Calitatea solului tinde să scadă urmare eroziunii, lipsei asolamentelor și a măsurilor de conservare a solurilor.

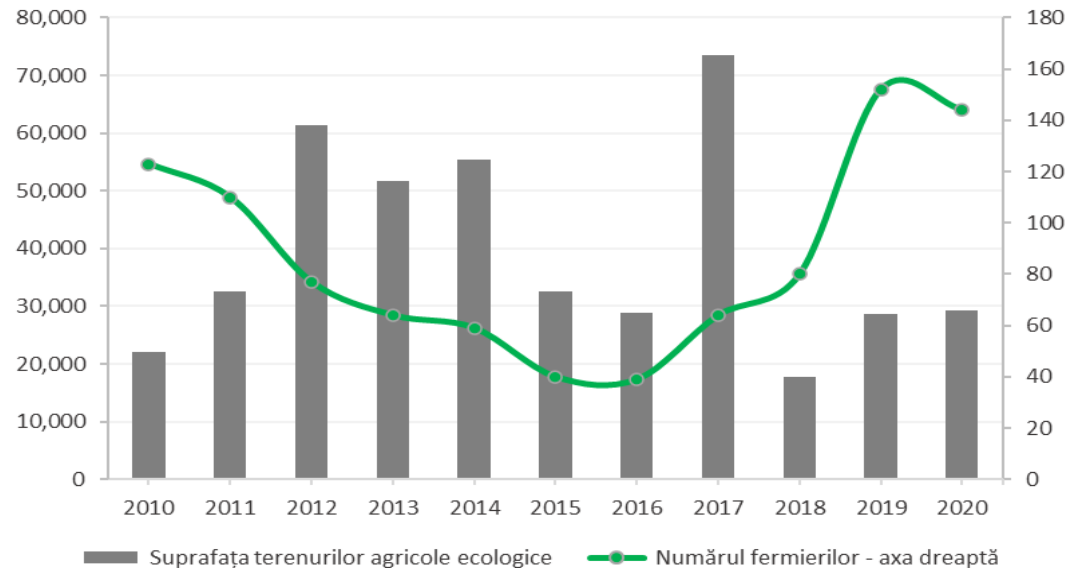
Action implemented by:

Funded by
the European Union

EU4Environment
Armenia, Azerbaijan, Belarus, Georgia, Republic of Moldova, Ukraine

Agricultura ecologică

- Atât numărul fermierilor implicați cât și suprafața terenurilor agricole ecologice înregistrează o evoluție ambiguă.
- Cu toate că Republica Moldova a avansat pe dimensiunea legislativă în ceea ce privește agricultura ecologică, capacitățile de producție nu au crescut semnificativ.

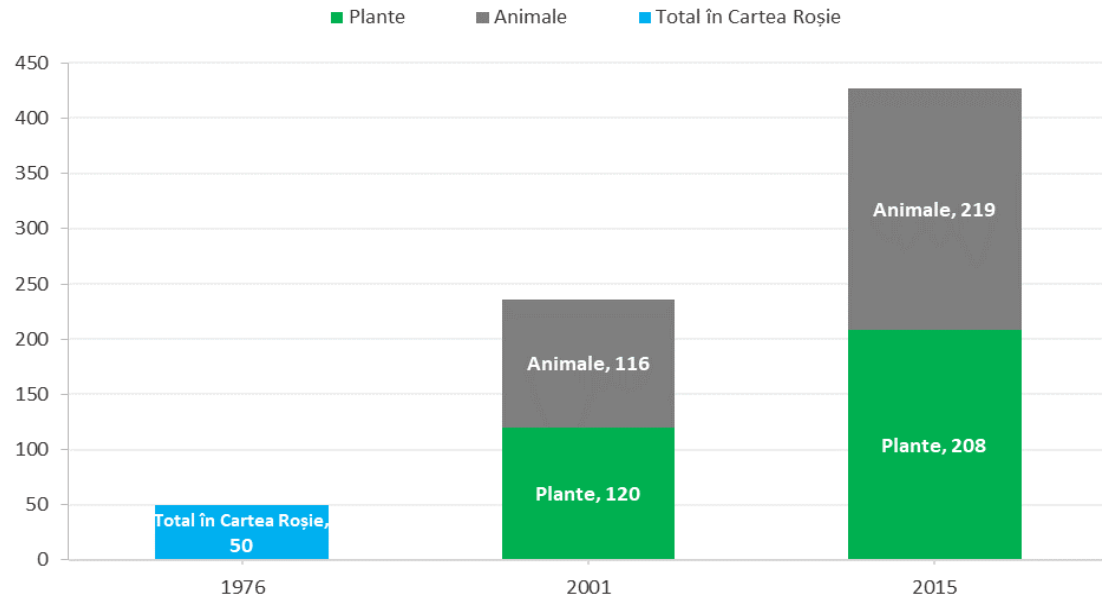
Action implemented by:

Funded by
the European Union

Biodiversitatea

- Ultima ediție a Cărții Roșii prezentată în anul 2015 menționează de 2 ori mai multe specii de plante și animale față de ediția anului 2001.
- În aceste condiții Republica Moldova are nevoie de politici clare și măsuri de protecție a speciilor rare și vulnerabile prin restabilirea habitatelor naturale.

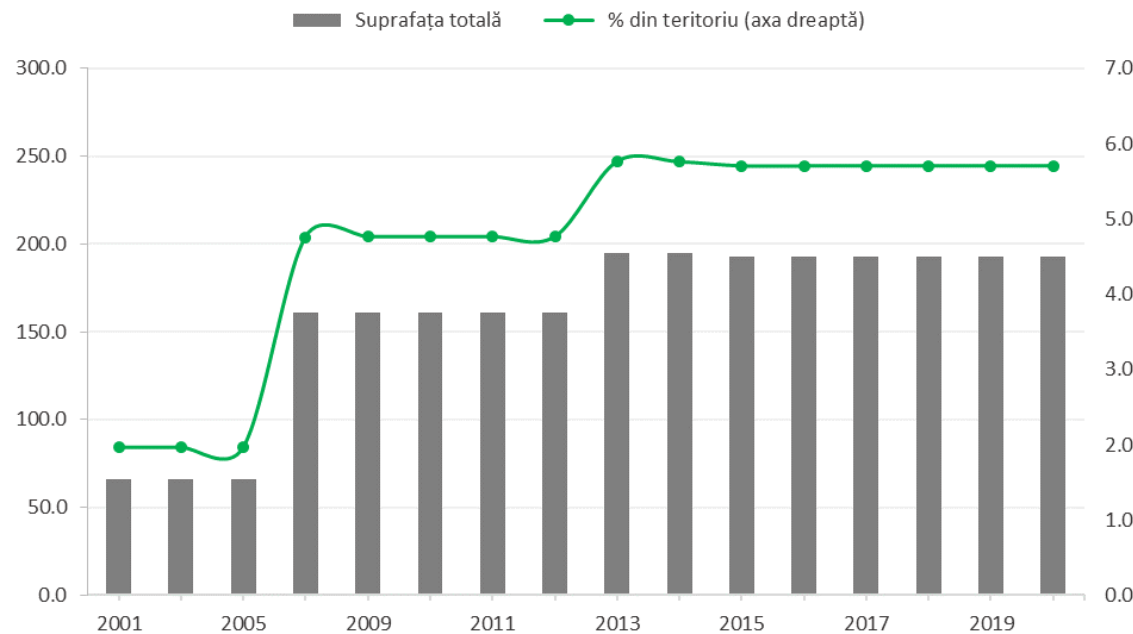
Action implemented by:

Funded by
the European Union

EU4Environment
Armenia, Azerbaijan, Belarus, Georgia, Republic of Moldova, Ukraine

Arii naturale protejate

- Suprafața ariilor naturale protejate de stat înregistrează o extindere constantă dea lungul timpului, modificările fiind consemnate odată cu atribuirea prin lege a statutului de *arii protejate*.
- După suprafața ariilor protejate în raport cu suprafața țării, Moldova este situată pe unul din ultimele locuri printre statele europene.

Action implemented by:

Funded by
the European Union

EU⁴Environment

Armenia, Azerbaijan, Belarus, Georgia, Republic of Moldova, Ukraine

Dimensiunea de mediu a calității vieții

Action implemented by:

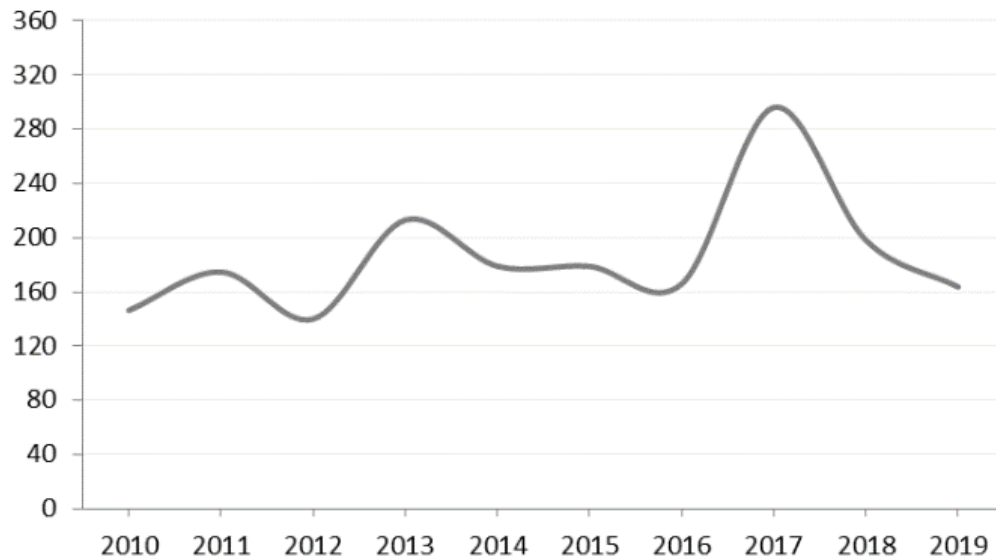
THE WORLD BANK
IBRD • IDA | WORLD BANK GROUP

Funded by
the European Union

Poluarea aerului (i)

Emisii de la transportul auto

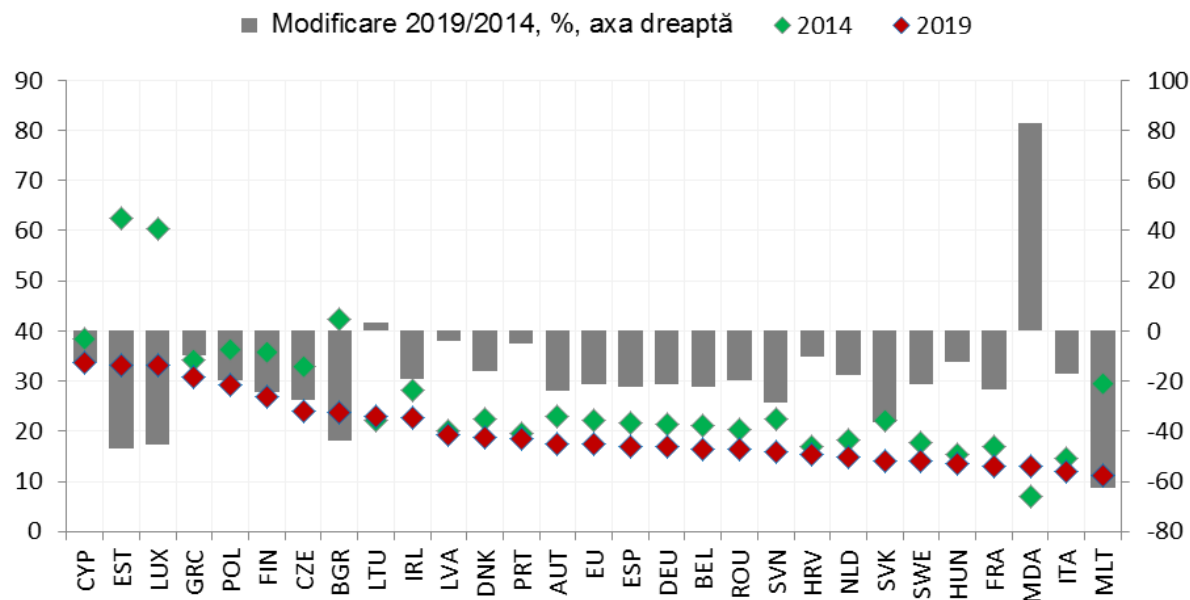
- Se înregistrează o tendință de creștere a emisiilor de substanțe poluante în aer din contul emisiilor de substanțe poluante generate transportul auto.
- Volumul emisiilor generate de sursele staționare ale entităților economice este cu mult mai mic decât cel cauzat de emisiile de la transportul auto și este în scădere.

Action implemented by:

Funded by
the European Union

Poluarea aerului (ii)

- Analiza comparativă a emisiilor unor substanțe poluante (oxizii de azot și oxizii de sulf) raportate la numărul populației denotă o tendință îngrijorătoare.
- Deși, Moldova ocupă una dintre ultimele poziții printre statele europene la capitolul emisii de substanțe pe cap de locuitor, creșterea înregistrată este foarte mare

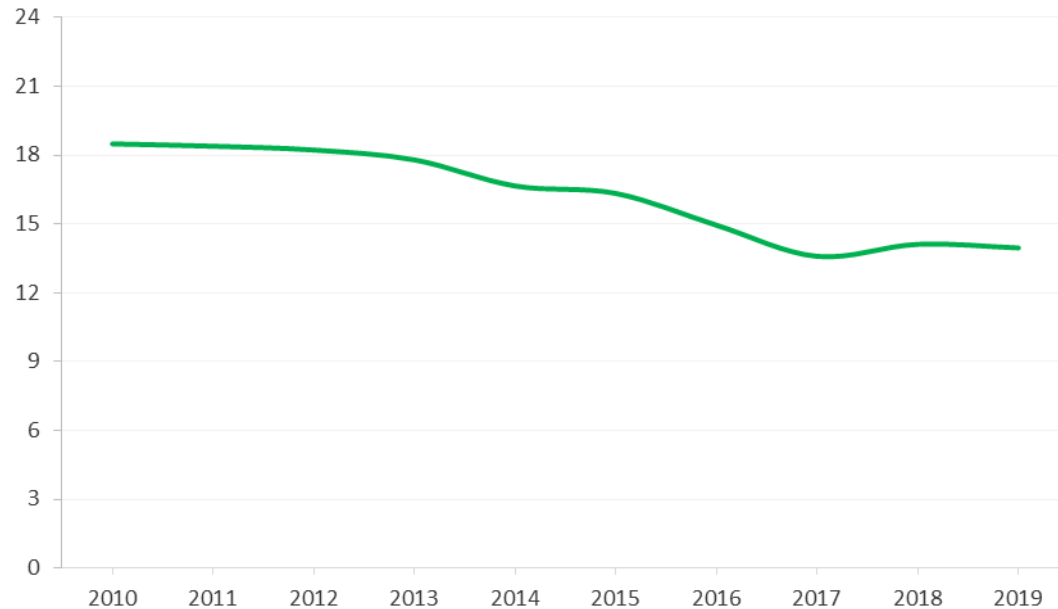
Action implemented by:

Funded by
the European Union

EU4Environment
Armenia, Azerbaijan, Belarus, Georgia, Republic of Moldova, Ukraine

Expunerea populației la particule fine (PM_{2,5})

- Expunerea populației la particule fine se reduce.
- Evoluțiile din Republica Moldova se înscriu în tendința generală de scădere a expunerii populației la particule fine atestată în UE.

Action implemented by:

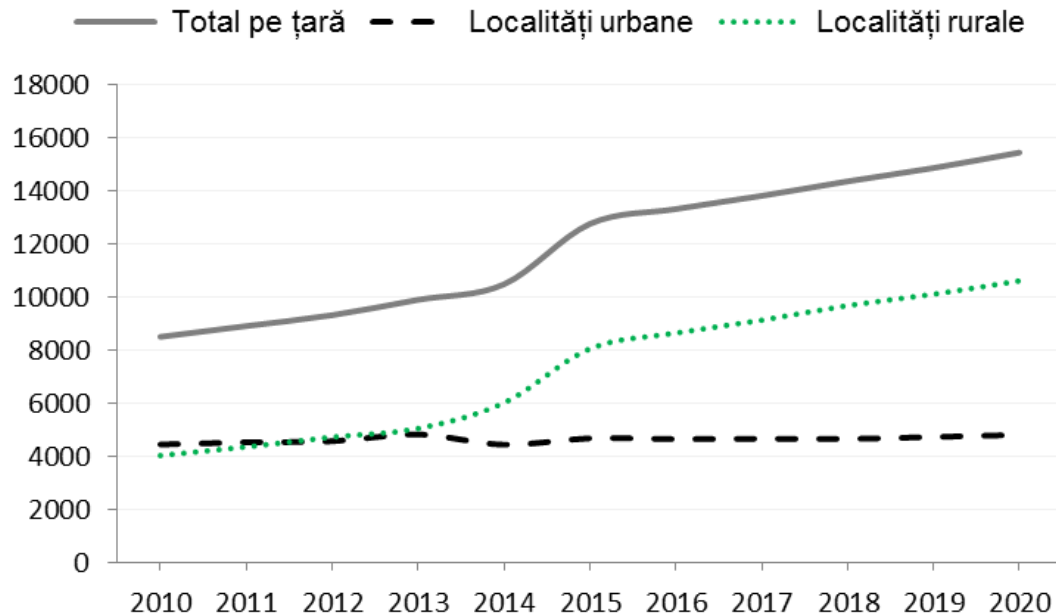
IBRD • IDA | WORLD BANK GROUP

Funded by
the European Union

EU4Environment
Armenia, Azerbaijan, Belarus, Georgia, Republic of Moldova, Ukraine

Accesul la surse sigure de apă potabilă

- Sistemul public de alimentare cu apă s-a extins rapid grație extinderii sistemelor publice de aprovizionare cu apă în zonele rurale.
- Aceasta a dus la sporirea a accesului populației la servicii de livrare a apei gestionate sigur de la 72,2% în 2014 la 74,1% în 2020.
- Moldova rămâne cu mult în urma altor state europene în asigurarea accesului populației la surse sigure de apă

Action implemented by:

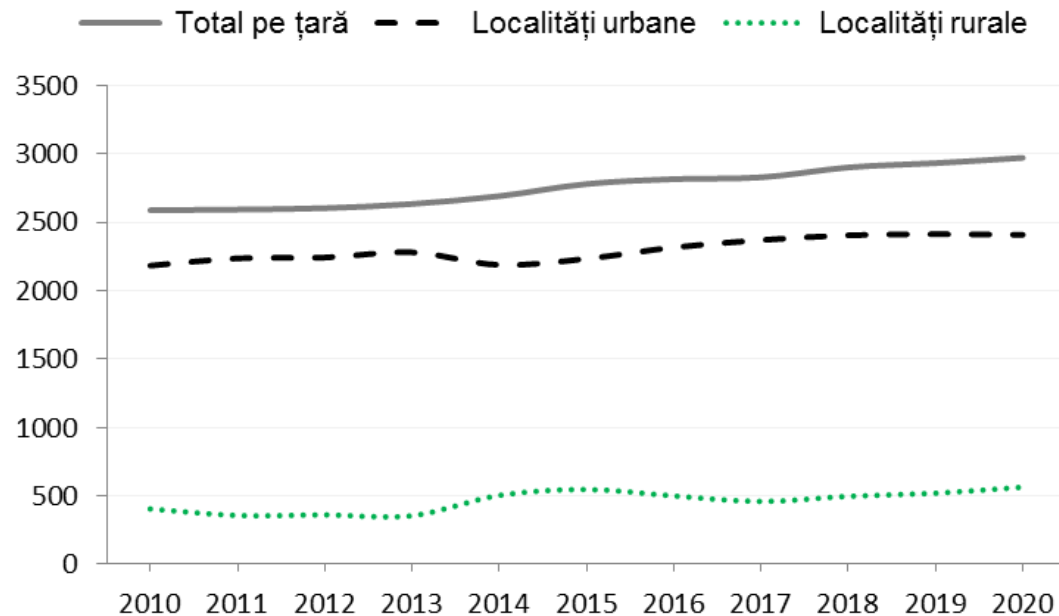

Funded by
the European Union

EU4Environment

Armenia, Azerbaijan, Belarus, Georgia, Republic of Moldova, Ukraine

Populația conectată la canalizare

- Sistemul public de canalizare a cunoscut o anumită extindere grație extinderii din zonele rurale.
- Accentul se pune mai curând pe conectarea la sisteme de alimentare cu apă, și mai puțin pe sisteme de canalizare.
- Deseori extinderea rețelei de canalizare nu este însoțită de construcția stațiilor de epurare.

Action implemented by:

Funded by
the European Union

EU⁴Environment

Armenia, Azerbaijan, Belarus, Georgia, Republic of Moldova, Ukraine

Oportunități economice și răspunsuri de politici publice

Action implemented by:

THE WORLD BANK
IBRD • IDA | WORLD BANK GROUP

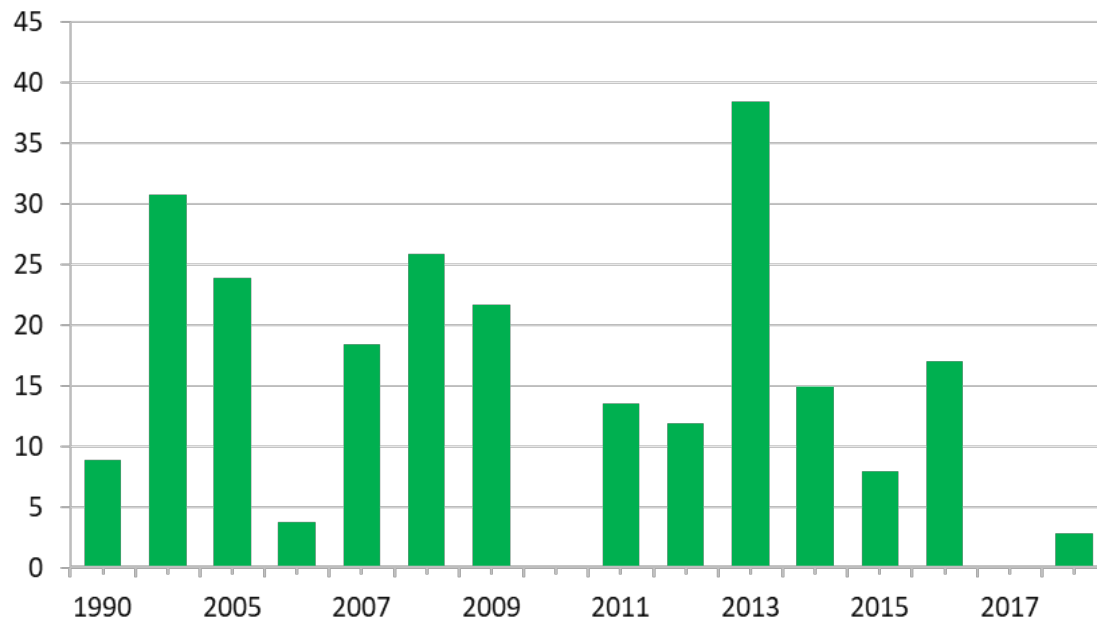

Funded by
the European Union

EU4Environment

Armenia, Azerbaijan, Belarus, Georgia, Republic of Moldova, Ukraine

Inovații în domeniul economiei verzi/mediului

- Circa 1/5 din tehnologiile noi aplicate de întreprinderile autohtone pot fi considerate de mediu sau care caracterizează economia verde – evoluție neclară.
- Cele mai multe din acestea se referă proceduri de management de mediu și atenuarea schimbărilor climatice în sectorul energetic sau producției de bunuri.

Action implemented by:

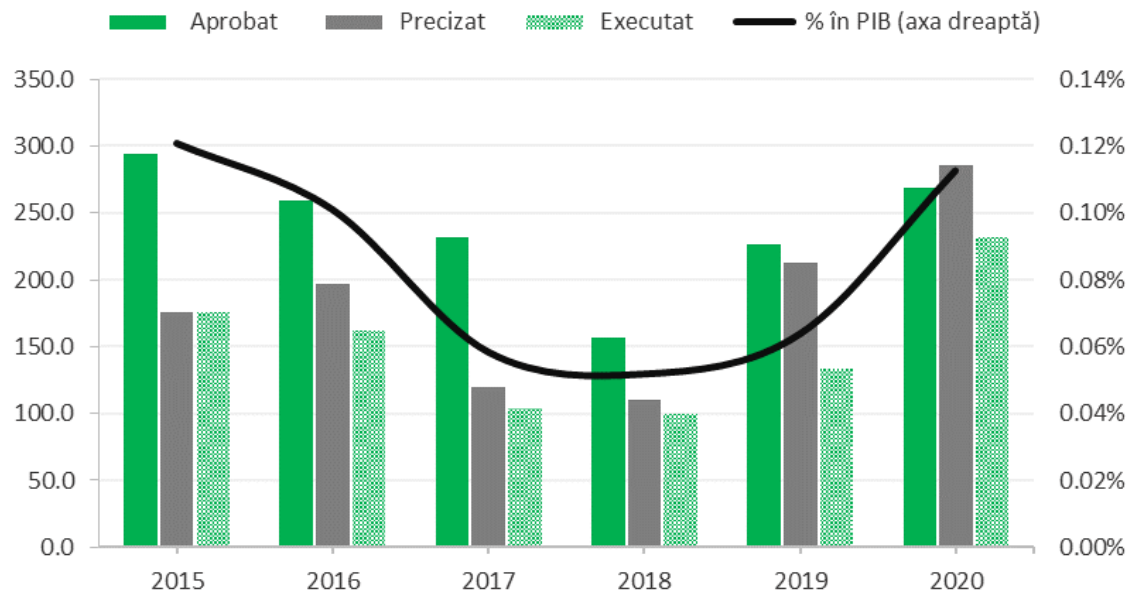
THE WORLD BANK
IBRD • IDA | WORLD BANK GROUP

Funded by
the European Union

EU4Environment
Armenia, Azerbaijan, Belarus, Georgia, Republic of Moldova, Ukraine

Cheltuieli publice pentru protecția mediului

- Se acordă o atenție scăzută dimensiunii de protecție a mediului inclusiv în ceea ce privește alocațiile de resurse financiare.
- În comparație cu majoritatea țărilor europene Republica Moldova alocă cel mai puțin pentru protecția mediului: 0,5% din PIB în UE față de 0,1% în Moldova.

Action implemented by:

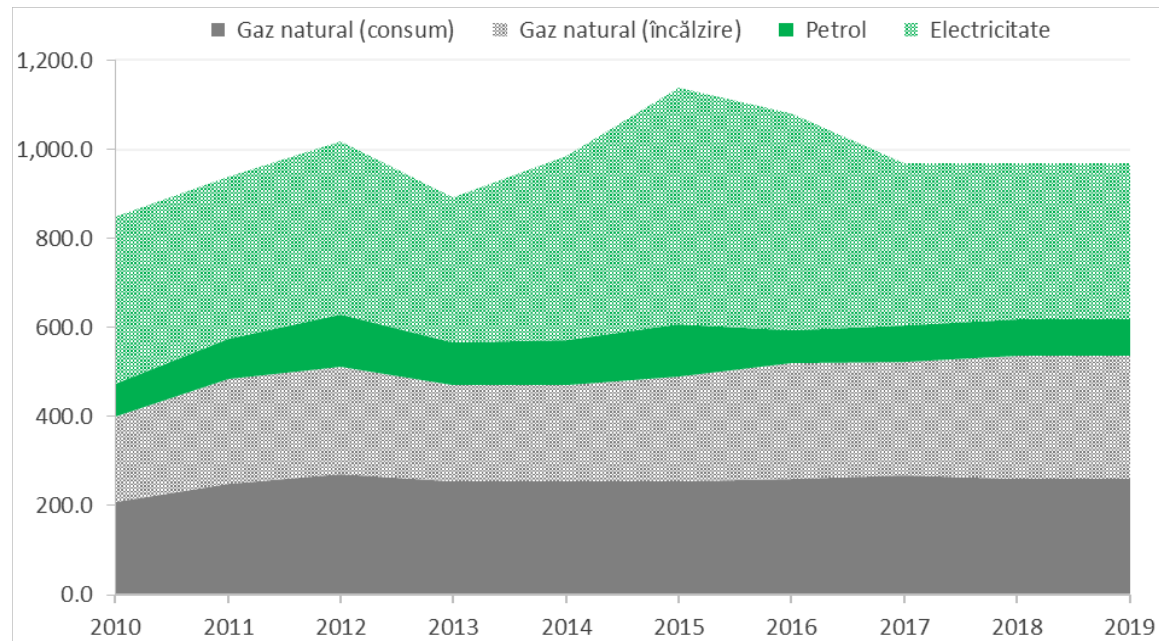

Funded by
the European Union

EU4Environment
Armenia, Azerbaijan, Belarus, Georgia, Republic of Moldova, Ukraine

Subvenții pentru energie

- Volumul cel mai mare de subvenții apare sub formă de reduceri de taxe, și anume TVA la cota zero pentru energia electrică, respectiv 8% pentru gazele naturale.
- Cauza: dependența totală de importuri de energie (6-7% din PIB).
- Evoluție constantă pe parcursul anilor.

Action implemented by:

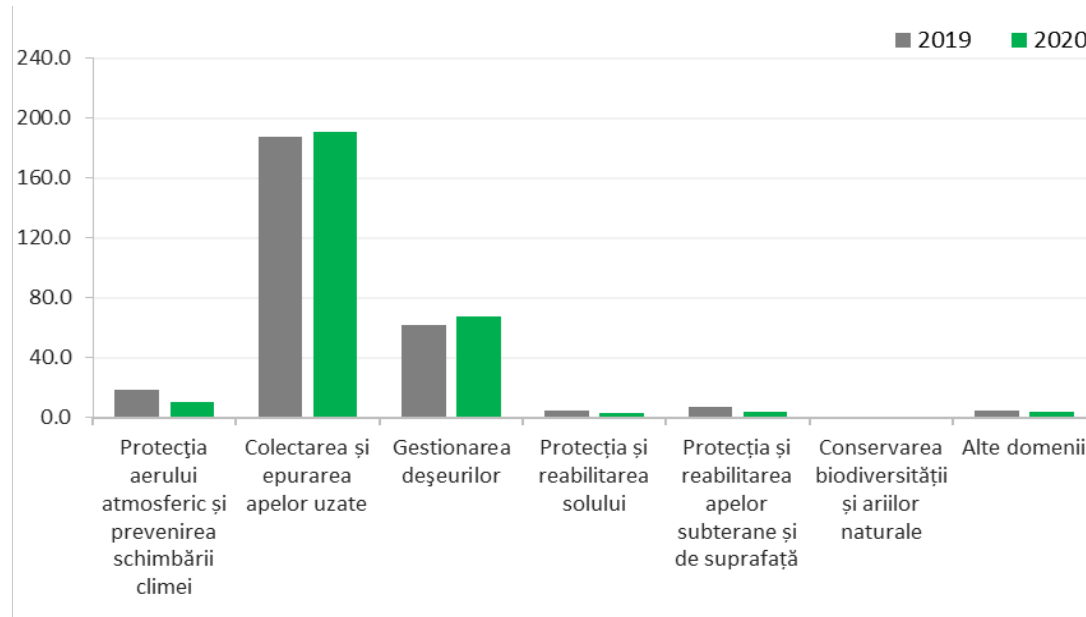

Funded by
the European Union

EU4Environment

Armenia, Azerbaijan, Belarus, Georgia, Republic of Moldova, Ukraine

Cheltuielile private pentru protecția mediului

- Un volum de cheltuieli totale de mediu mult sub cel realizat în țările europene, de doar 0,2% din PIB față de media UE de circa 1,9% în anul 2020.
- Reglementările sporite a activității de întreprinzător pe dimensiunea de utilizare a apei precum și normelor de gestionare a deșeurilor de producție au dus la majorarea cheltuielilor private în aceste direcții.

Action implemented by:

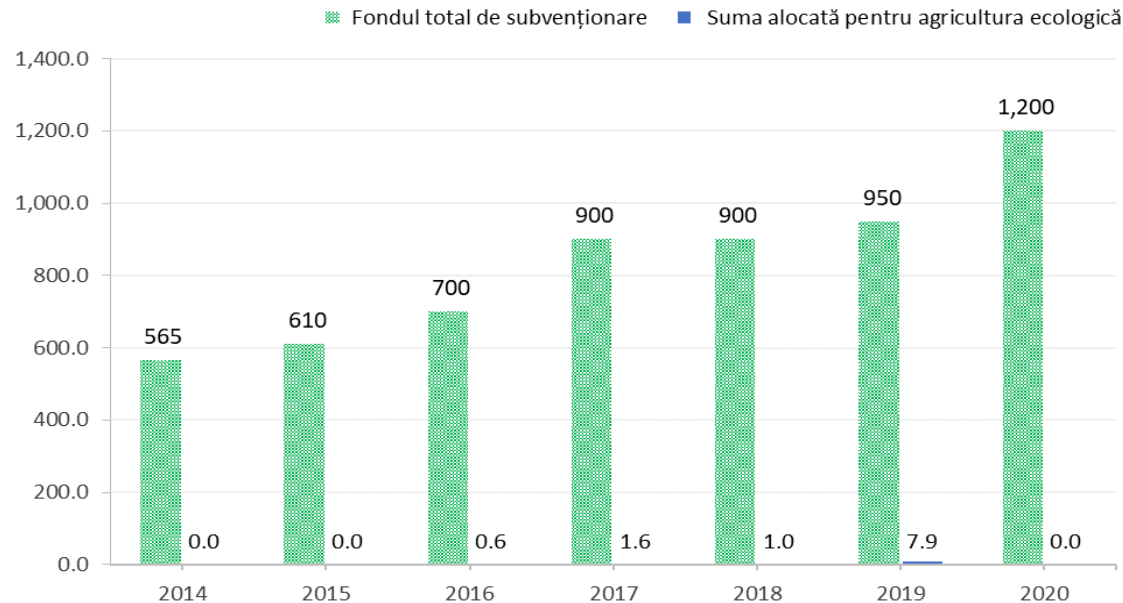

Funded by
the European Union

EU4Environment

Armenia, Azerbaijan, Belarus, Georgia, Republic of Moldova, Ukraine

Subvențiile în agricultura ecologică

- Subvențiile în agricultură au fost în creștere, ajungând la 0,6% din PIB.
- Resursele financiare orientate către agricultorii încadrați în agricultura ecologică este extrem de mică, în medie de doar 2 mil. MDL anual sau mai puțin de 0,2% din totalul fondului de subvenționare.

Action implemented by:

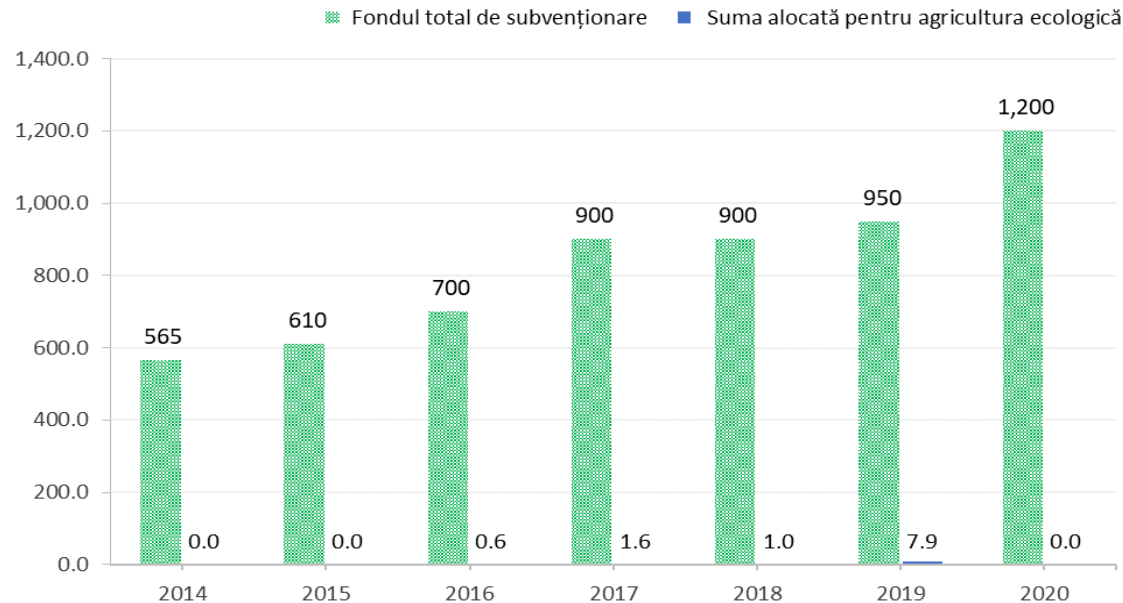

Funded by
the European Union

EU4Environment

Armenia, Azerbaijan, Belarus, Georgia, Republic of Moldova, Ukraine

Subvențiile în agricultura ecologică

- Subvențiile în agricultură au fost în creștere, ajungând la 0,6% din PIB.
- Resursele financiare orientate către agricultorii încadrați în agricultura ecologică este extrem de mică, în medie de doar 2 mil. MDL anual sau mai puțin de 0,2% din totalul fondului de subvenționare.

Action implemented by:

THE WORLD BANK
IBRD • IDA | WORLD BANK GROUP

Funded by
the European Union

EU4Environment
Armenia, Azerbaijan, Belarus, Georgia, Republic of Moldova, Ukraine

Platforma web

- Informația din raport poate fi vizualizată în baza unei platforme web interactive.
- Facilitează accesul utilizărilor la informația de interes.
- Platforma urmează să fie actualizată periodic.

Action implemented by:

THE WORLD BANK
IBRD • IDA | WORLD BANK GROUP

Funded by
the European Union

EU4Environment
Armenia, Azerbaijan, Belarus, Georgia, Republic of Moldova, Ukraine

Importanța ICV pentru cadrul de politici

- **Elaborarea și monitorizarea implementării documentelor de planificare strategică în domeniul mediului**
 - Strategia Națională de Dezvoltare „Moldova 2030” (capitolul dedicat protecției mediului)
 - Programul național de dezvoltare „Moldova 2030”
 - Strategia de mediu 2030
- **Ancorarea activităților donatorilor în domeniile relevante**
- **Promovarea priorităților de mediu în procesul de planificare bugetară (CBTM și bugetele de stat)**
- **Comunicarea cu părțile interesate și publicul larg.**

Action implemented by:

THE WORLD BANK
IBRD • IDA | WORLD BANK GROUP

Funded by
the European Union

EU4Environment

Armenia, Azerbaijan, Belarus, Georgia, Republic of Moldova, Ukraine

Indicatorii ce ar trebui de inclus în următoarele ediții ale raportului

- Densitatea populației pe regiuni
- Productivitatea materială
- Balanțele utilizării îngrășămintelor
- Divizarea suprafețelor conform culturilor cultivate
- Numărul de proiecte de cercetare și dezvoltare în domeniul mediului
- Subvenții destinate energiei regenerabile
- Credite acordate pentru tehnologii verzi

Action implemented by:

THE WORLD BANK
IBRD • IDA | WORLD BANK GROUP

Funded by
the European Union

EU4Environment

Armenia, Azerbaijan, Belarus, Georgia, Republic of Moldova, Ukraine

Recomandări pentru îmbunătățirea estimării indicatorilor de mediu

- Consolidarea cooperării dintre diferite instituții care produc statistici privind mediul
- Asigurarea la nivel național a disponibilității tuturor datelor privind indicatorii de mediu prezenți în raport
- Asigurarea comparabilității internaționale a tuturor indicatorilor de mediu prezenți în raport

Action implemented by:

THE WORLD BANK
IBRD • IDA | WORLD BANK GROUP

Funded by
the European Union

EU4Environment
Armenia, Azerbaijan, Belarus, Georgia, Republic of Moldova, Ukraine

Raportului este disponibil online

- Platforma web pentru vizualizarea interactivă
- Pagina web a Ministerului Mediului
- Pagina web a proiectului EU4Environment
- Pagina web OCDE

Action implemented by:

THE WORLD BANK
IBRD • IDA | WORLD BANK GROUP

Funded by
the European Union

EU⁴Environment
Armenia, Azerbaijan, Belarus, Georgia, Republic of Moldova, Ukraine

Vă mulțumim pentru atenție

Action implemented by:

